

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

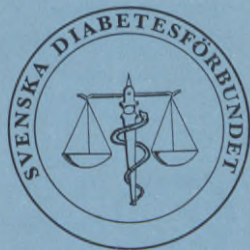
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DIABETES

De Sockersjukas Tidskrift

Nummer 6 1964 Pris 1:25

Den moderna, förenklade reagenspapper-metoden för såväl kvalitativ som kvantitativ urinsockerbestämning, som ger utslag inom en minut.

Man utnyttjar tekniken med enzym-reaktion och får färgförändring av provremsan.

'TES-TAPE' är pålitligt

Specifikt för glykos i urinen med säkerhet ner till 0,1%. Värdena påverkas ej av medicinering eller förändringar i urinens pH.

'TES-TAPE' är bekvämt

Den praktiska TES-TAPE kassetten är liten till

formatet och lätt att bära i fickan eller handväskan.

'TES-TAPE' är enkelt att använda

Eliminerar behovet av apparatur och kemiska reagenser. Riv av, fukta och jämför med färgskalan på kassetten. 'TES-TAPE'—reagenspapperet för förenklad urinsockerbestämning.

Eli Lilly and Company · Indianapolis 6, Indiana, U.S.A.

Generaldistributör för Sverige

Apoteksvarucentralen Vitrum Stockholm 12

*Varumärke B2419

Ansvarig utgivare:
Riksdagsledamoten Nancy Eriksson

Redaktör:
Socionom Åke Roos

Redaktion och expedition:
Majorsgatan 10
Stockholm Ö
Telefon 61 39 49
Postgiro 50 07 75

Annonsavdelning:
Manhemsvägen 7
Sollentuna
Telefon 35 42 18, Stockholm

Redaktionskommitté:
Gunnar Engleson
Nancy Eriksson
Gunnel Rathsmän

Medicinska medarbetare:
Docent, med. dr Gunnar Engleson
Kyrkogatan 17, Lund
Med. dr Alb. Grönberg
Styrmansgatan 2, Vänersborg

Prenumerationspris:
7: — kr. pr år

Tryck:
Lindgrens Tryckeri, Katrineholm

Svenska Diabetesförbundet:
Majorsgatan 10
Telefon 61 39 49
Stockholm Ö
Kontrollgirokonton 90 09 01

Ordförande:
Riksdagsledamoten
Fru Nancy Eriksson
Roslagsgatan 11, Stockholm Va
Telefon 32 02 32

Kassaförvaltare:
Byråchef Arne Lokén
Storbergsgatan 11, Hägersten
Telefon Sthlm 46 58 26

DIABETES

Organ för Svenska Diabetesförbundet
Nummer 6, okt. 1964, årgång 14

Innehåll:

- Joslin-kliniken modell för oss?
av *Nancy Eriksson* 3
- Femte internationella diabetes-
kongressen, av *Bo Andersson* 5
- Många nya diabetiker i Malmö-
hus län 9
- Muskelarbete och kolhydrat-
omsättning, av *Albert Grön-
berg* 10
- Något om ledarhundar och Ar-
mén's hundskola, av *Gunnel
Rathsmän* 12
- Diabetiker på augustisemester i
Rimini, av *Mats Lokén* 16
- Utbildningen av fotspecialister
och dietister 20
- Tre företag blir ett 23
- Från våra föreningar 26

Nytt **CLINITEST*** Etui

Nu är det ännu enklare för Er
att bestämma sockerhalten i
urin vid diabeteskontroll.

*Varumärke

Ames Company
Division of Miles Laboratories Ltd

Agent för Sverige:

Aktiebolaget **MEDA** Göteborg
Stora Badhusgatan 20,
Göteborg C. Tel. 17 68 40

Joslin-kliniken modell för oss?

I samband med den internationella diabeteskongressen i Toronto i sommar hade jag tillfälle att besöka den berömda Joslin-kliniken i Boston. En av överläkarna där dr Root är ordförande i världsfederationen, och kliniken har flera diabetespecialister som är kända över hela världen. Vad kunde då besöket ge för impulser för den, som inte är läkare? Joslinkliniken är en kombinerad forskningsanstalt med mycket stora laboratorier och sjukhus, ett privat diakonissjukhus för diabetiker. Forskare från hela världen kommer dit, och man har byggt en hel laboratorievåning för gästforskare, som kan få tillgång till tekniskt fulländade laboratorier och ett stort patientmaterial för egna undersökningar och som samtidigt ger sitt bidrag till den samlade forskningsinsatsen inom kliniken. Resurserna är efter våra mått mycket stora.

När det gäller själva sjukhusstandarden är den däremot inte lika imponerande. Patienterna ligger på salar om åtta och tio i varje.

Mellan sängraderna finns bara smala gångar utan plats för vare sig bord eller någon extra ligg- eller sittplats. Varje säng kunde dock avskärmas genom ett plastdraperi från taket och ner, något som man möjligen skulle ha viss nytta av härhemma också i gamla, stora salar. Men tvättmöjligheter saknades inne på salarna, och inga avskärmade sådana fanns heller i tvätt-rummen. Korridorerna verkade skräpiga och trånga. Ändå fick man en föreställning om att atmosfären var civilare och mjukare än i Sveriges sjukhus, vilken betydelse det nu kan ha. Ett viktigt moment i behandlingen av diabetikerna var patientundervisningen om diabetes. Alla patienter gick i skolan varje dag för att höra på föreläsningar av läkare, sjuksköterskor, dietister och gymnaster. Vidare fick de demonstrationer och förhör. Många patienter hade sina anhöriga med, mammor och hustrur i synnerhet hörde till dem, som flitigt frågade föreläsarna, och även äkta män tränade in hustruns

sjukdomsbehandling. Man förvä-
nade sig över att bland patienterna
finna så många abnormt feta män-
niskor med diabetes eller som an-
höriga till diabetiker. Särskilt un-
dervisningsmaterial fanns. Kon-
takt knöts mellan patient och sjuk-
vårdspersonal genom samtalen och
även med kurator, som kunde håll-
la kontakten efter sjukhusvistelsen.

Hur ska vi nå dit?

På många utbildningsområden har
de som behövt kunskapen skaffat
sig denna själv för att senare tvinga
samhället att åtaga sig ansvaret,
när undervisningen funnit sin
form. Diabetikerna bör själva bör-
ja att komplettera läkarens be-
handling med upplysning om sjuk-
domen. Förbundets uppgift bör
vara att inom alla länsområden
sätta i gång med studiecirklar i
diabetesfrågor efter Modigs studie-
plan, som utsänts till alla före-
ningar. Kursen bör kompletteras
med en sockersjukedag på våren,
då varje nybliven diabetiker bör
rekommenderas av sin läkare att
delta. När cirkelverksamheten sta-
biliserats och erfarenhet vunnits
om vad man lämpligen bör lägga
in i en kurs vid den första sjuk-
husvistelsen, då kräver vi av varje
landsting, att undervisningen mera
metodiskt lägges in som en del i
sjukhusbehandlingen. Materiellt
står våra sjukhus i regel på toppen
av vad som finns, men patientvår-
den är icke på toppen. Det är all-
deles för många friktioner mellan
personal och patienter, och det ges
inte tillräckligt med tid, för att
patienterna skall smälta de upplys-
ningar som lämnas dem, då de
chockade av tanken på att ha fått

diabetes har sin första läkarkon-
takt.

Undervisningen måste ingå inte
som en vidsidanomuppgift utan
som en lika viktig ingrediens som
en röntgenbehandling eller en blod-
överföring.

Sätt alltså igång med studie-
cirklarna, det är »en grej som går
hem». Föreningarna gör en pionjär-
gärning, om de når de nya diabe-
tikerna. Hur många föreningar kan
ha hunnit i gång, så att vi kan
uppvakta landstingen nästa höst
med ett genomtänkt förslag till
undervisning inom sjukhusen av
diabetiker?

Waney Eriksson

Diabetiker!

— gör som sockersjuka över hela
världen, använd HELINOS injek-
tionspistol för smärtfri injektion!

- det cylindriska ansättningsstödet spänner huden kring injektionsstället och nålen slås blixtnabbt in till rätt djup — även när det gäller den mest förhårdnade hud.
- kanylen är synnerligen hållfast och kan aldrig lossna av sig själv.
- steriliserbar utan isärtagning.
- vid förlitning behöver endast glassylindern utbytas.
- tättslutande metallbehållare underlättar den hygieniska förvaringen
- enklare att sköta än en vanlig spruta och ger garanterat smärtfri injektion

Godkänd av Sv. Diabetesförbundet
OBS. Nyhet! Praktiskt plastfot.

Säljes genom apotek, sjukvårdsaffärer, Sockersjukas
Föreningar eller direkt från

HELINOS AB

Kirurgiska Instrumentfabriken,
SKÄRHAMN.
Tel. Varekil 702 24

Dr Bo Andersson

Av dr Bo Andersson

Dr Bo Andersson vid Södersjukhuset i Stockholm, som deltog i den internationella diabeteskongressen i Toronto i somras, ger här en populär översikt från kongressen. Översikten har tidigare presenterats för radiolyssnarna av dr Andersson.

Femte internationella diabeteskongressen

Detta var den 5:e internationella kongressen för diabetes. Kongressen anordnas vart tredje år i samarbete med olika diabetesorganisationer och läkarrepresentanter. Diabetesorganisationerna är lekmanmanslutningar för att tillvarata diabetikers intressen. Till de här kongresserna samlas nu lekmän och läkare och forskare från alla världens länder, läkarna diskuterar si-

na problem och lekmännen sina, med deltagande av läkare. Förhandlingarna pågår jämsides, men det möter inget hinder för en lekman att närvara vid läkarnas sammankomst.

I Toronto var nu under en knapp vecka samlade inte mindre än 1.600 läkare och 1.000-talet lekmän från 44 olika länder. Det hölls över 200 föredrag och därtill en

rad symposier och panel discussions. De nordiska länderna var starkt representerade och många föredrag kom från det hållet. Sverige hade mött upp med ett 30-tal deltagare. Det bestämdes också, att nästa internationella diabeteskongress blir sommaren 1967 här i Stockholm.

Om det nu gäller frågan om något nytt, så vill jag först och främst komma med en reservation: på en kongress av ett sådant här format pågår förhandlingarna på fyra olika håll samtidigt, man kan inte dela på sig, och det blir därför bara en liten del av föredragen, som man kan höra. Allt ges senare ut i en stor publikation, men det dröjer innan den kommer och innan dess har man ju ingen riktig översikt över vad som försiggått. Man får ofta lita till »korridorsnacket». Sedan är det nog också så, att den tiden är förbi, när man hade att vänta att en medicinsk bomb skulle kververa på en sådan här kongress. Forskning pågår ju kontinuerligt och resultaten utgör ofta bara små bitar att fogas till ett större pussel. Vi blir genom våra tidskrifter också fortlöpande informerade om vad som sker på olika håll inom våra sektorer av diabetesforskningen, och det blir därför rena tillfälligheten om något verkligt revolutionerande kommer fram på en kongress. Med det är det naturligtvis inte något som helst underkännande av värdet av sådana här kongresser, det är istället utomordentligt viktigt att forskare får träffas för att diskutera gemensamma problem och gemensamma forskningsresultat.

Det var mycket som avhandla-

des om insulin, och det var ju i Toronto, som det första insulinet framställdes i början av 20-talet. Man diskuterade insulinbehandlingen och insulinarter, insulinets verkan, vad det är som gör att kroppens eget insulin vid diabetes inte räcker till, varför det är överksamt och mycket mera. Först och främst, och det var en ganska stor nyhet, så kom det fram, att man hunnit en bra bit på väg, när det gäller att kemiskt framställa insulin. Vi framställer ju insulinet ur bukspottkörtlarna från djur, men vi vet att människans insulin i vissa avseenden skiljer sig kemiskt från olika djurs och det skulle vara värdefullt — åtminstone tror vi det — om vi fick ett, om också inte arteget insulin, så dock ett insulin av samma kemiska byggnad som människans eget, och det förefaller som om kemisterna hade kommit en bra bit på väg, då det gäller den saken. Det var inte bara i Staterna, som det arbetades med syntetiska insulin, även tyskarna var en bit på väg.

Man kan fråga sig om det vid diabetes nu är fråga om för litet insulin i kroppen. Nej, det är det ju inte, och det underströks ju också starkt, att det endast i ett mindre antal fall av diabetes och under visst stadium av sjukdomen var fråga om brist på själva hormonet insulin. Det är dock alltid fråga om brist på biologiskt verksamt insulin, och det var på det området som diskussionen var livlig. Efter som flertalet diabetiker har en god egen insulinproduktion så undrar man varför det ändå blir brist på verksamt insulin. Det tycks vara så, att någonting händer med insu-

linet på vägen mellan producent och konsument. Det är nog så att diabetikers insulin i större utsträckning än de friskas binds vid en viss del av blodäggvitan, eller också blir det på annat sätt överksam. Insulin, som är överksam i muskulaturen, kan t. ex. fortfarande vara verksamt i fettväven, man kan med andra ord vara diabetiker i en del av sin kropp men frisk i en annan. Man talade vid kongressen också om en substans i fettväven, som hade egenskapen att göra bundet insulin fritt och verksamt igen. Vi får väl se om framtiden bekräftar det, nu är vi bara i början av de här proven, och de här problemen kommer nog att bli ett huvudämne uppe i Stockholm.

En annan nyhet var en ny metod att på ett enkelt sätt bestämma sockerhalten i blodet. Det är ju viktigt att en diabetiker själv kan ha kontroll över sin sjukdom, och det har länge funnits enkla metoder att själv bestämma sockerhalten i urinen, som har varit väl lämpade för hemmabruk. Att bestämma blodsocker har emellertid hittills varit för komplicerat att göra för diabetikerna själva. Nu demonstrerades emellertid en mycket enkel och behändig metod av ungefär liknande slag som vi tidigare haft för urinsockret. Man låter en droppe blod falla på en impregnerad sticka eller papprensa, väntar en minut och sköljer bort blodet, och så får man en färg som står kvar, och den jämför man med en färgskala och avläser på så sätt blodsockret direkt. Det är klart att en sådan metod endast kan ge ungefärliga värden, den kan aldrig

ersätta sjukhusens mer komplicerade men i gengäld mer exakta metoder, men så vitt jag förstår kommer den att kunna bli av stort värde för hemmakontrollerna. Det är ännu ett sätt för patienten att kunna se om det är något på tok med sockret — och om så är tar han kontakt med läkaren.

Ärftligheten var mycket uppe till diskussion. Diabetes är ju en ärftlig sjukdom. Man ärver väl inte sjukdomen som sådan, men man ärver en mottaglighet för sjukdomen. Men det blir nog samma sak när det gäller diabetes hos barn och ungdomar, däremot inte hos vuxna och äldre, för där är de utlösande och framkallande orsakerna många och viktiga. Vi vet att hos en vuxen kan fetma och olämpliga kostvanor överhuvudtaget vid mycket stillasittande, infektion, graviditet och mycket mer utlösa sjukdomen, dvs på därtill ärftligt disponerade. Vi tror, att den där ärftligheten följer mönstret för s. k. recessiv ärftlighet — med det menas, att man för att bli diabetiker skall ha fått ett anlag till sjukdomen av vardera föräldrarna. Det slutgiltiga beviset har dock inte kunnat lämnas. Till det fordras en lång observationstid på väl kartlagda släkter och ett stort material av enäggstvillingar med diabetes och barn till diabetiska föräldrar, och dessbättre får man väl säga, har vi inte sådana material. Vi är emellertid på väg att kunna få ett sådant från Sydafrika. Därifrån har det kommit ganska alarmerande rapporter. De visar förresten vad födan i huvudsak betyder. I Sydafrika finns det en befolkning av indier, som är gans-

ka nyinflyttade. De kommer från ett hemland med stor fattigdom och brist på mat. Nu får de i stället en kaloririk och mycket sockerrik föda, och när man undersökte dem på förekomsten av sockersjuka, så visade det sig, att inemot var tredje indier hade sockersjuka eller tecken på rubbad sockeromsättning, som kunde tyda på, att han var på väg att bli diabetiker. Sockersjuka var i hemlandet väldigt ovanlig. Här har onekligen skapats ett material av barn till diabetiska föräldrar, men vi hade verkligen varit glada, om vi inte hade fått tillgång till det.

Överhuvudtaget så redovisades frekvensundersökningar, som gav klara belägg för att diabetes blir allt vanligare och tenderar att bli en verklig folksjukdom. Nu kan man spåra sjukdomen i dess larvstadium med olika belastningsmetoder. Man provocerar fram den med andra ord. Det tycks vara så, att flertalet av oss får en nedsatt förmåga att handskas med kolhydraterna i födan, när vi blir äldre. Det föranledde förresten en talare att hälsa församlingen på följande sätt: Herr president, bli-vande diabetiker. Nu får vi emellertid skilja skarpt mellan klar manifest diabetes och de här tidiga formerna, som kanske aldrig behöver bli mer än en viss oförmåga att handskas med kroppsockret. Vi gör klokt i att tills vidare se det som ett naturligt stadium i åldrandets fysiologi. Men vi har fortfarande rätt i att räkna med ungefär minst 1½% diabetes i landet. Det krävs mycken propaganda för sundare levnadsvanor, inte minst sundare kostvanor, för att hindra

att den här sjukdomen växer oss över huvudet. Många på kongressen räknade f. ö. fetma som ett pre-diabetiskt tillstånd, alltså som ett förstadium till sockersjuka.

Experimentell diabetesforskning var föremål för mycket intresse. Man har nu på djur kunnat påvisa ögonförändringar och kärlförändringar med andra lokalisationer (t. ex. njurarna), som vi väl känner till från sockersjuka hos människan. Man har gjort djuren diabetiska men man har också funnit en kinesisk hamsterart, där djuren oftast blev spontant diabetiska. De djuren kommer säkert att bli föremål för intensiv forskning världen över.

Fettsammansättningen vid diabetes diskuterades livligt, och man betonade från många håll att en diabeteskost skall vara fettfattig för att kunna utgöra ett skydd mot kärlförändringarna. Fett av vegetabiliskt ursprung ansågs kärllvänligare än fetter från mejeriprodukterna. Överhuvudtaget var kärlförändringarna vid diabetes föremål för mycken diskussion, men tyvärr hade man ingen patentlösning att erbjuda, än mindre ett universalmedel vid behandlingen. Det undre hjärnbihangets roll för uppkomsten av kärlförändringar betonades, och man diskuterade också värdet av olika försök att ta bort körteln eller på andra sätt undertrycka dess verksamhet.

Diabetes och graviditet var föremål för en panel discussion. Vackra resultat redovisades. Genom att man extremt skött kvinnans diabetes under graviditeten och sedan satt igång förlossningen 3—4 veckor före den beräknade nedkoms-

ten kunde man få ned barnadödligheten vackert.

Det där var nu bara några glimtar från den här kongressen, där det ju var en mängd olika ämnen uppe till diskussion. Man kan likna forskning vid ett pågående fältslag. På vissa frontavsnitt sker det framryckning, på andra kanske reträtter, tillfälliga reträtter. Men här och var kanske hela fronten verkar att vara i gungning, och man vet ännu inte om det skall bli en seger eller ett nederlag. Vi upplevde nog allt det där i Toronto. Men på det hela taget var det ett framflyttande av frontlinjer. Men ibland fann man, att forskningsresultat som tyckts säkra på nytt ställdes under kritisk debatt. Man hade också ett allmänt intryck av att tiden ännu inte var mogen att ta definitiv ställning i många stora, viktiga diabetesfrågor. Mycket av det som i Toronto ställdes under debatt kommer säkerligen upp på nästa kongress. Det kommer förvisso inte att saknas debattämnen i Stockholm 1967.

Annonsera

i

DIABETES

Många nya diabetiker i Malmöhus län

Nära 600 nya diabetesfall upptäcktes genom 1963 års hälsoundersökning i Malmöhus län. Dessutom har man funnit åtskilliga fall av tuberkulos, Morbus Schaumann, tumörer samt hjärt- och kärlsjukdomar. Den stora frekvensen av nyupptäckta sjukdomar gör att man från läkarhåll poängterar den nytta som hälsoundersökningen gjort. Undersökningen ägde rum i 16 kommuner. Deltagarprocenten av antalet undersökningsberättigade — för vilka det varit tekniskt möjligt att delta — har varit 83,9. 70.343 skärmbilder togs under undersökningen av skärmbildspatrullerna.

Under tiden febr. 1962—april 1964 har man undersökt 158.124 personer för att kontrollera förekomsten av diabetes. I 1.477 fall kände man redan till sjukdomens förekomst hos patienten. I inte mindre än 595 fall nyupptäckte man emellertid diabetes och i 382 fall misstänktes dess förekomst.

Landstingets kostnad för den allmänna hälsoundersökningen är 308.010 kronor. Per undersökningsberättigad person är utgiften således 3 : 05 kronor. Kommunernas kostnad per undersökningsberättigad person är i medeltal 2 : 47 kronor.

Av dr Albert Grönberg

Vår medicinske medarbetare dr Albert Grönberg ger oss här ett referat av M. S. Goldsteins föredrag vid sommarens internationella diabeteskongress i Toronto.

Dr Grönberg har för avsikt att återkomma med fler artiklar från Torontokongressen.

Dr Albert Grönberg

Muskelarbete och kolhydrat-omsättning

Diabetikern såväl som klinikern, som vårdar diabetessjuka, känner sedan länge till att muskelarbete har ett gynnsamt inflytande på diabetessjukdomen. Joslin har i sina böcker ständigt och jämt framhållit den stora betydelse som idrott och annan kroppsrörelse har för den sockersjukets tillstånd.

Man har väl allmänt haft den uppfattningen att det hårda muskelarbetet medför en ökad förbränning av glykosen med ett läg-

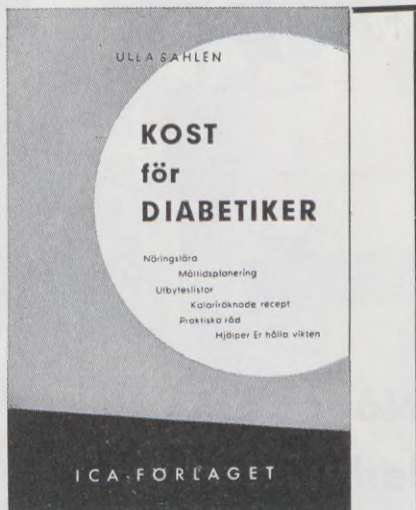
re blodsocker och en minskad sockerutsöndring som följd. Såvitt jag kan förstå gäller detta delvis än i dag som förklaring, men endast delvis.

Goldstein har visat att mekanismen inte är så enkel som man trott. Man har nämligen studerat effekten av muskelarbete på blodsockret genom s. k. cross-transfusion. Detta djurförsök utföres så att man hopkopplar tvenne försöksdjurs blodomlopp och låter det ena

djuret utföra muskelarbete medan det andra befinner sig i vila. Det visar sig då att det arbetande djurets blod (och lymfa med förresten) åstadkommer en sänkning av blodsockret hos det vilande djuret. Man skulle kunna säga att *muskelarbetet producerar ett ämne med insulinliknande effekt*. Vilket i detta fall betyder att det har en blodsockersänkande verkan. Faktorn, det här är fråga om, kallas MAF (Muscle Activity Factor). Den är nu föremål för ett ingående studium av bl. a. M. S. Goldstein, Chicago, Ill. USA. Goldstein har ingående studerat denna MAF med hänsyn till dess verkan på olika sockerarter, glykogenupplagring m. m. men det torde vara alltför speciella ting för att bli föremål för behandling i detta sammanhang.

Det brukar sägas att naturen är underbarare än dikten, vilket förvisso är sant. Det här omnämnda förhållandet visar, att man alltid bör vara försiktig med att draga för snabba slutsatser och tro sig helt och fullt förstå ett biologiskt fenomen. Den moderna forskningen visar, att det vi idag och igår ansåg vara en oomkullrunkelig sanning i själva verket var ett ganska löst grundat antagande, ett uttryck för vårt önsketänkande!

**Prenumerera
på
DIABETES**

Ulla Sahlén

KOST FÖR DIABETIKER

»Den hjälper er att hålla vikten nere och vigören uppe«, skriver *Nancy Eriksson* i tidskriften *Diabetes* om ICA-förlagets bok *Kost för diabetiker*. I samma recension säger *Nancy Eriksson* vidare: »Ulla Sahléns bok bör vara högst uppmuntrande, för den rekommenderar på fullt vetenskapliga grunder en kost för den sockersjuka, som passar alla andra vuxna människor också.«

Illustrationer i färg och svart/vitt

----- Beställ här -----

Till Bokh.

eller ICA-FÖRLAGET
Bokförlaget, Västerås.

Sänd ex. KOST FÖR
DIABETIKER hft. 8.50+oms.

Namn

Adress

Av Gunnel Rathsmann

Något om ledarhundar och Arméns hundskola

Fröken Gunnel Rathsmann, som själv är blind diabetiker, skriver här om de blindas ledarhundar och dessas utbildning vid Arméns hundskola i Sollefteå.

Sedan ett par år tillbaka utbildas de blindas ledarhundar på Arméns hundskola (AH) i Sollefteå. Tidigare har privata dressörer på uppdrag av De Blindas Förening skött om utbildningen, men sedan några år har AH till största delen övertagit detta arbete.

På väg upp till Lappland i somras gjorde jag en dags uppehåll för att titta på anläggningen i Sollefteå. Jag diskuterade med dressörerna det organisatoriska arbetet och sammanföringsarbetet mellan den blinde och hunden.

Kapaciteten för ledarhundsutbildningen vid AH är omkring 15 hundar per år. Det är långt ifrån alla hundar som duger till ledarhundar. Vanligaste ras är schäfer, men man använder också labrador, boxer m. fl. Det ställs stora krav på hunden. Den skall vara lugn, arbetsvillig, den får inte vara arg på barn, inte mucka gräl med andra hundar, inte jaga katter, ja, man skulle nästan vilja säga, att det inte finns någon hund, som uppfyller alla dessa krav.

Schäfer vanligast

När en blind hos De Blindas Förening ansöker om ledarhund, får han först ett frågeformulär att besvara med uppgifter om sin ålder, längd, vikt, temperament, hurvida han önskar hund eller tik, om det finns barn i familjen, om det finns hundfientliga grannar, om han har möjlighet att placera hunden på lämpligt ställe på arbetsplatsen m. m. Alla dessa frågor avser att försöka ge rätt hund åt rätt person, så att t. ex. inte en stor stark karl får en liten hund eller

Schäfern är den vanligaste ledarhunden

en liten späd kvinna en stor stark hund, som hon inte orkar att följa. En sportig person har ju mest glädje av en hund, som är en ivrig och livlig ledare.

Personer, som inte har haft hund tidigare, förstår många gånger inte vad de ger sig in på. Kanske tror de att det bara är att ta hunden och kliva iväg. Därför upplyses den blinde i förväg om vad det innebär av besvärligheter och arbete att ha ledarhund. Man

måste tänka på hundens rastning och skötsel med ryktning o. dyl. Man bör inte komma i spårvagn och bussar eller på en arbetsplats med en hund, som hårar ner överallt. Den måste badas och hållas ren, så att den inte luktar illa. Den skall utfodras tillfredsställelse. Hunden kan bli sjuk och man måste gå till veterinär med den osv. Ja, det är många saker man bör överväga, innan man bestämmer sig för en ledarhund.

*En hund får
inte håra ner
och lukta illa
i en spårvagn*

Utbildning i flera månader

Själva utbildningen av hunden göres av dressörerna i Sollefteå och tar ganska många månader i anspråk. När hunden är klar, börjar samarbetet med den blinde. Dressören åker till den plats, där den blinde bor, för att på ort och ställe träna. Ekipaget får lära sig att t. ex. gå till arbetsplatsen, besöka bekanta och gå till olika affärer för att handla. Den blinde måste

givetvis själv vara välorienterad och veta vilka gator han skall passera och vilka färdmedel han skall använda sig av. Hunden är endast ett medel för att klara den blinde i trafiken. Efter en tid hittar hunden själv till de platser man tränat in honom på. Så skall lydnadsdressyr övas, apportering m. m. Det senare har man väldigt stor glädje av, när t. ex. hatten blåser av, när man tappar en handske eller en

slant, för att inte tala om när man råkar tappa portnyckeln utanför porten och det är snö, så att man inte hör var den fallit.

Jag var i hundstallet och hälsade på många av de blivande ledarhundarna. Varje hund hade sin avdelning med torr liggplats, en bänk som han kunde stå på för att se sig omkring, och genom en lucka kunde han själv ta sig ut på sin rastgård och in igen. På varje avbalkning fanns en tavla uppsatt med uppgift om hundens namn, ålder, kön, vem den var fallen efter m. m.

Jag hade hoppats att själv få pröva några hundar, men det regnade som om man hållt med hinkar, och man hade inte hjärta att ens ta ut en hund.

Sjukhus för djur

I Sollefteå har man inte bara utbildning av hundar utan också sjukhus för olika slags djur. Vi besökte sjukstugan, där veterinär Månsson, känd av många ledarhundägare i Stockholm, just höll på att operera en stor schäfer. På en bår låg en kungspudel och sov, han hade brutit ett ben och var nyopererad. Man hade röntgenapparater, lyftkranar för stora djur och en väldig massa grunkor för behandling av sjuka djur.

Efter framställning från de Blindas Förening har statsmakterna beviljat anslag till ledarhundar. En färdigutbildad hund går med samträning o. dyl. för närvarande på ca 3.000 kr så det finns alla skäl att försöka nå bästa möjliga resultat vad utbildningen beträffar.

Ledarhund lämplig för blind diabetiker

En kategori blinda, som har speciell nytta av ledarhund, är de synskadade diabetikerna. Dels har de blivit blinda vid vuxen ålder och är inte vana från barndomen att klara sig själva i trafiken. Dels är det ju A och O för en diabetiker att motionera och vara ute i friska luften. Men man kan inte komma ifrån att det är arbetsamt och ställer stora krav på matte eller husse att ha ledarhund, och det behövs därför att den synskadade diabetikern är i god fysisk kondition, så att han orkar med att ha ledarhund.

Har man emellertid fått en bra hund och förstår att utnyttja den, så finns det knappast några gränser för hur lycklig man kan känna sig över att åter ha blivit relativt självständig: att kunna ta sin hund i selen och själv gå ut, att ta en rask promenad i skogen eller att resa och hälsa på en god vän.

Till sist en uppmaning till allmänheten. Kalla inte ledarhunden för blindhund, det låter inte så roligt och kan ge anledning till missförstånd. Det kan jag själv ge exempel på: Jag stod med min hund vid en gatukorsning i Stockholm, då jag hörde följande samtal mellan två damer: »Du, vad är det där för en konstig hund, vad har han för en konstig sele på sig? »Jo», svarade den andra damen, »det är en blindhund. Nej, men stackars hund, är han blind, skall han lära sig att gå!»

Av Mats Lokén

I augusti anordnade Svenska Diabetesförbundet i samarbete med Förenade Sällskapsresor en tvåveckors semesterresa till Rimini i Italien för diabetiker med anhöriga. Ett 30-tal personer deltog i resan, däribland 16-årige Mats Lokén, som här kåserar om italienveckorna.

Badstrand i Rimini

Diabetiker på augusti-semester i Rimini

Det kändes förväntansfullt att få lämna vår gråkalla svenska sommar en dag i början av augusti och att med Transairplanet till Rimini på futtiga tre timmar transporteras till solens och värmens hemvist.

I och med att man i spärren på Bulltofta granskats och befunnits godkänd har äventyret börjat. Redan i utrikeshallen är man plötsligt inte i Sverige. Tobaksvaror och spritdrycker erbjudes till priser som kanhända existerade så långt tillbaka som vid sekelskiftet. Till vilken förunderlig värld har man egentligen kommit? Väl instuvad i planet känner man snart att kontakten med marken försvinner. Den ena bebyggelsen efter den andra passerar revy långt där nere under oss. Snart ser vi solen glittra på alptopparna och nere i dalarna ligger hyddorna som ett vackert docklandskap. Plötsligt blir man på ett angenämt sätt väckt ur sina drömmier genom en aptitretande doft i luktorganet, när en mattallrik med allsköns delikatesser sätts framför en av en söt flygvärdinna. Maten, det utsökta vinet därtill och kaffet efteråt gör att man nu känner sig som en stor och van resenär oändligt belåten med tillvaron.

Sedan vi lämnat alplandskapen och en lång stund sett Medelhavets vågor under oss uppmanas vi att sätta fast säkerhetsbältena för nu skulle det bli landning av — och så dalar vi då ned i Rimini vid Adriatiska havet.

30 grader i vattnet

Vår vane och kunnige reseledare möter oss vid flygplatsen och ser

till att vi och vårt bagage kommer med till hotellet, som inte ligger i själva Rimini utan i en förstad som heter Rivazzurra. Små förstäder ligger i oavbruten rad miltals söder om Rimini. Under bussfärden frågar reseledaren förstås »Hur kallt var det i Malmö idag? Har Ni vågat bada i sommar?» och förklarar att här vet man inte så noga hur varmt vattnet är, men det brukar hålla sig omkring 30 grader och soligt och vackert har det varit en längre tid.

Oj, vilket härligt land! Bara jag ändå kunde få må riktigt gott och njuta av allt det här, jag som är diabetiker. Men Diabetesförbundet hade ju ett finger med i spelet och en svensk dietist skulle ge anvisningar om mathållningen. Resultatet av den goda samverkan mellan hotellets kök och vår dietist blev överraskande gott. Till frukost serverades smör, bröd, ost, två ägg och mjölk, till vilken jag själv satte kakaopulver. Den ordinarie matsedeln bestod endast av smör, bröd, marmelad och kaffe. Lunchen kl. 13 bestod av grönsakssoppa, varmrätt av fisk eller kött och rikligt med frukt till dessert. Middagen kl. 19 kunde jämföras med lunchmaten. Icke-diabetiker fick i stället för grönsakssoppa makaroner eller spaghetti, annars hade man ju inte varit i Italien.

När man kommer från Sverige och har bakom sig ett par veckor med fiske och båtturer i skärgården eller i någon norrlandssjö undrar man redan första dagen hur man egentligen skall stå ut med 15 dagars badande, solande och slöande. Stränderna var fulla med

På detta hotell bodde våra diabetiker

folk som med beundransvärd uppfinningsrikedom sökte variera sina kroppsställningar för att bli så välstekta som möjligt med hjälp av diverse smörjmedel. Vattnet var tidvis sådant som jag kan föreställa mig förekommer i floden Ganges. Av många hundra badande rördes bottenslammet upp, varför vattnet antog en ganska tvivelaktig konsistens. Men så småningom vänjer man sig och trivs. Crawl hade jag inte kunnat förut men det lärde jag mig nu alldeles själv. Med

hjälp av simfenor fick jag upp en anseelig fart och världsrekordet på 100 meter fritt var ständigt i fara. Visst är det ljuvligt att kunna ligga i och plaska hur länge som helst utan tanke på kylan. Erkanne också att jag hade en bestämd önskan att bli riktigt brun och för en gångs skull bräcka av store bror som ovanligt nog inte varit på Mallorca i år. Någon gång blåste det stora vågor och då måste man vara försiktig, fastän det var jätteroligt att kastas som en vante på vågtopparna. Vattnet kunde nämligen också dra ut en badande på djupet. Som tur var fanns ständig bevakning på stranden.

Guldet billigt

Kvällarna fördes med shopping, kaffe på trottoarserveringar, marknadsbesök och minigolf. Danshak var ingenting för mig. Något som var roligt var ett besök i den lilla republiken San Marino, där guldet var billigt, eftersom ingen skatt pålagts. Breda guldband lyste snart på alla damers handleder. Jag hörde dock någon förståsiggpåare säga att man lätt kan bli lurad, då inte alla armband är massiva utan ihåliga. Lika så skulle själva guldsmedsarbetet vara av betydligt sämre kvalitet än exempelvis i Sverige. En annan stad som var intressant att besöka var Urbino uppe i bergen, som hade sin bebyggelse från medeltiden. Turer förekom till både Rom och Venedig men jag föredrog att få bada och sola.

De där fjorton dagarna gick snart och friska fick vi vara och gott mådde vi. Det hände förstas

att en och annan fick en kraftig insulinkänning men allt ställdes till rätta av erfarna och förstående diabetiker-kamrater, som alltid var redo att hjälpa en medmänniska. Läkare behövde inte anlitas.

Kamratandan skall bli ett kärt minne från den här semestertrippen, och själv står jag i stor tack-samhetsskuld till flera av medresenärerna. Det är så trösterikt att veta att man inte är ensam med sina bekymmer.

Jag kunde inte hjälpa att när vi landat i Malmö och jag i den kyliga kvällen gjorde en liten promenad med mor och far, jag med ett visst vemod tänkte på vad vi nu hade långt, långt borta, nämligen värmen och de härliga baden och att de glada, livliga och vänliga bekantskaperna nu var skingrade åt alla håll.

Senapen just för Er!

Sockersjuka och korpulenta

VET NI att Etabl. Gringoire är Frankrikes äldsta och största fabrik för tillverkning av Biscottes au gluten (goda rostade glutenbröd pris 8 öre st.). Biscottes au gluten rekommenderas av läkare för sockersjuka och korpulenta.

Biscottes au gluten levereras till sjukhus, vilohem, hotell m. m. Finnes hos 1:a kl. livsmedelsaffärer. Fr. Ystad till Kiruna i alla Tempobutiker.

Engros från

NORDISKA KOMPANIET AB, Stockholm
NK-LIVS, Kungsgatan och Foresta
TUBBIN & MELANDER AB, Norrköping
m. fl.

»En pärla inom den populärmedicinska litteraturen.» Peter Heimann i ST

BO ANDERSSON

SOCKERSJUKA

och dess behandling hos vuxna

»Boken är välskriven, klar och koncis, uttömmande utan att vara svamlig, och ärlig utan att vara skrämmande.» SDS

4:e uppl. 14: 50, inb. 18: 50. Illustr.

■ ■ ■ Klipp och sänd! ■ ■ ■

Till bokhndl
el. NATUR OCH KULTUR, Torsgatan 31, Stockholm Va.
Var god sänd
..... ex. »SOCKERSJUKA» à 14: 50,
inb. 18: 50.
(Stryk vad som ej önskas)
Namn
Adress

Svenska Diabetesförbundet har i en skrivelse i maj månad i år riktat arbetsmarknadsstyrelsens uppmärksamhet på frågan om bättre och utökad utbildning av fotspecialister och dietister. Vidstående svar har nu inkommit från arbetsmarknadsstyrelsen.

Utbildningen av fotspecialister och dietister

I skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 18 maj 1964 har förbundet anhållit, att styrelsen måtte beakta vissa frågor i samband med rubricerade utbildning. Med anledning härav får styrelsen anföra följande.

En läroplan för fotvårdsspecialister har år 1962 utarbetats i samråd mellan överstyrelsen för yrkesutbildning, medicinalstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen. Planen omfattar 18 veckors utbildning. Utbildningen har hittills anordnats i ringa omfattning. Arbetsmarknadsstyrelsen, som är medveten om behovet av ökad utbildning av ifrågavarande yrkeskategori, har i frågan tagit kontakt med Svenska Landstingsförbundet för att dels försöka få till stånd en ökad utbildning, dels intressera förbundet för åtgärder att vidga anställningsmöjligheterna för fotvårdsspecialister. Styrelsen skulle därvid kunna medverka dels med att ekonomiskt ansvara för kurskostnaderna om så erfordras, dels ock medverka vid rekryteringen av kursdeltagare samt inom ramen för gällande bestämmelser bevilja kursdeltagarna utbildningsbidrag.

Beträffande utbildningen av dietister vill arbetsmarknadsstyrelsen understryka behovet av att sådan utbildning kommer till stånd, och styrelsen vill därför tillstyrka att frågan enligt diabetesförbundets förslag blir föremål för utredning. Styrelsen är även i detta sammanhang beredd att medverka vid rekrytering till kurserna och att inom ramen av sina möjligheter ekonomiskt stödja utbildningen.

**FRISK
LÄSK**

Dietic

**UTAN
SOCKER**

Ni måste smaka den härligt friska frukt-läskan DIETIC, tillverkad helt utan socker — sötad med cyclamat. Smaka DIETIC, det blir Er nya favorit-läsk!

**EN
ROBERTS
PRODUKT**

En läskedryck

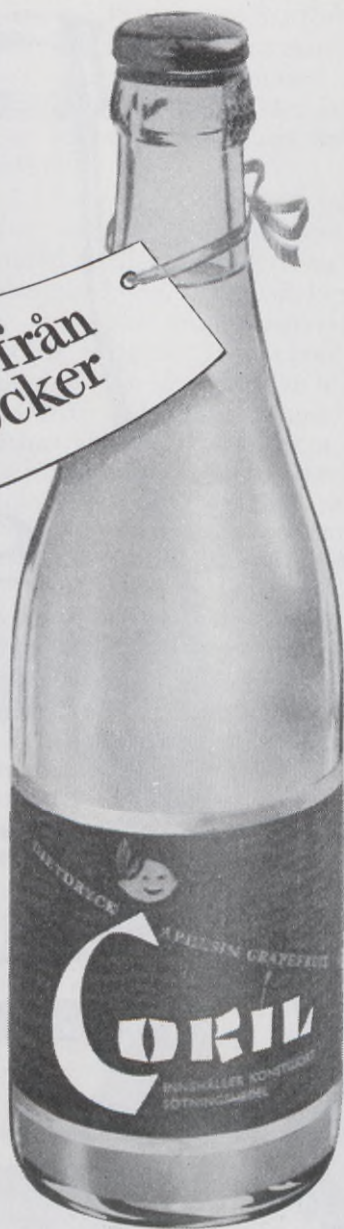
JUST för ER

fri från
socker

CORIL heter den goda läskedrycken utan socker. En pärlande dietdryck söttad med cyclamat och framställd av apelsin och grapefrukt.

CORIL distribueras av de flesta bryggerier i landet. Köp CORIL hos Er handlande som, om han inte har den i lager, kan skaffa den från vårt närmaste bryggerinederlag.

PORLA BRUNNS AB
PORLA

Tre företag blir ett

Astra-koncernen förvärvade nyligen Axel Kistner AB och AB Reagens. Genom sammanslagning den 1 april med Astras dotterbolag Sjuco AB blir de tre företagen nu KISTNER — ett företag. Verksamheten kommer tills vidare att bedrivas efter i stort sett samma linjer och i samma lokaler som tidigare, men man räknar med att sammanslagningen skall möjliggöra sådana rationaliseringar och det slags produktutveckling, som sjukvårdens expansion nödvändiggör.

Det nya företaget kommer att bestå av tre avdelningar. KISTNER *lab* skall marknadsföra apparater, instrument och förbrukningsartiklar för laboratorier. KISTNER *sjukvård* kommer huvudsakligen att omfatta förutvarande Sjuco AB med en del kompletteringar från Axel Kistner AB i fråga om sjukvårdsmaterial. Den tredje avdelningen, KISTNER *fack*, skall betjäna apoteken och övrig fackhandel.

KISTNER *sjukvård*, vars kunder är sjukhus, sjukhem och industrier kommer att ha kontor i Göteborg och filial i Stockholm.

Rationella produkter

Sammanslagningen är särskilt intressant, om den ses mot bakgrunden av sjukvårdens explosionsartade utveckling. Det nya företaget

vill möta expansionen med ständigt effektivare produkter; som en röd tråd genom KISTNER *sjukvård* går tanken på rationaliseringar: man kan välja en rad olika produkter som exemplifierar KISTNERS inriktning, främst kanske engångsartiklarna i plast.

Ny navelklämma

Den patentskyddade navelklämman Steri-Clam ersätter de gamla bomullsbanden som sög åt sig fukt och lätt blev en bakteriehard. Steri-Clam är gjord i plast, sterilförpackad och lätt att applicera och bland de fördelar som uppnås är mindre infektionsrisk samt torrare navelsträng som därigenom faller av tidigare.

Denna navelklämma exporteras till en mängd europeiska länder och även till USA och Canada.

Den s. k. sjukhussjukan som ju är ett stort problem har fått en av sina smittovägar stängd genom Steri-Temp. Termometern blir här skyddad genom att den förs in i en liten hylsa av tunn plast. När tempen är tagen, krängs plasthöljet av och vänds ut och in. Kostnaden ligger på ca 2 öre per temptagning, vilket utan vidare torde inbesparas genom det minskade arbetet med rengöringen av termometern.

Åtskilliga miljoner sådana plastskydd har sålts inom landet och även i utlandet finns en stor mark-

► SUS ◀ sötnings- medel

"GULDKVALITET"

Rent cyklamätpreparat.
Ger ingen bismak. Tänk på det
billiga priset!

300 tabletter	riktpolis 1:75
600 " "	" 2:45
75 grams ströflaska	" 3:75
150 " "	" 6:30

*Finns på apotek och hos
livsmedelshandlare*

Lantbrukskemiska Produkter AB,
Fack 10003, Stockholm
tel. 67 16 66

Bliv
medlem
i
Svenska
Diabetes-
förbundet!

E

tt betydande försöksarbete vid Novo's
forskningslaboratorier i förening med
en omfattande klinisk prövning vid
Hvidøre Hospital har givit till resultat
de tre värdefulla insulinpreparaten

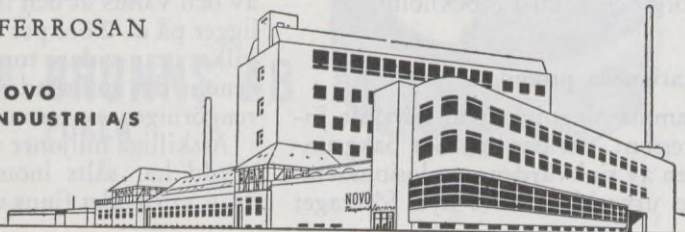
Insulin Novo Semilente

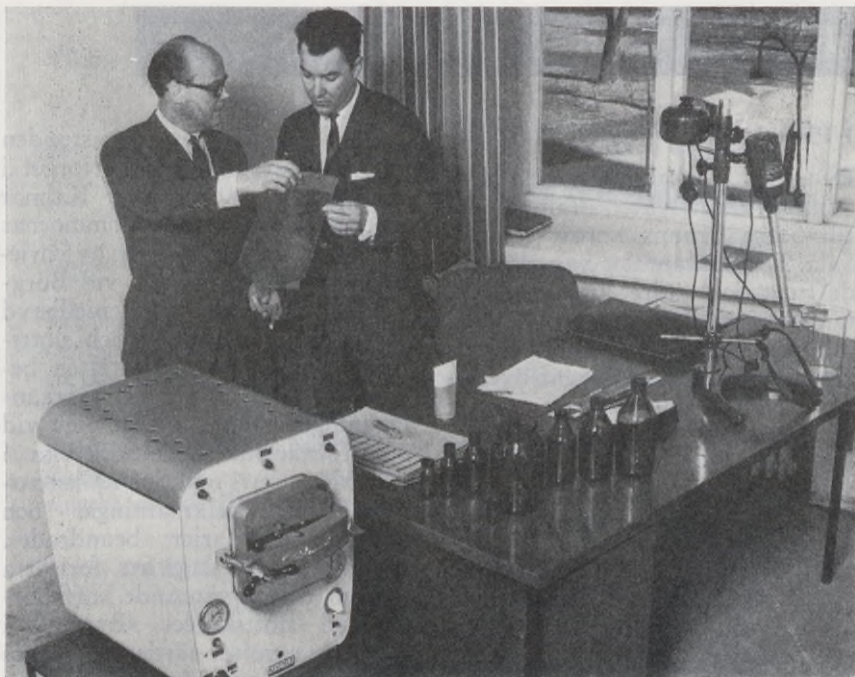
Insulin Novo Lente

Insulin Novo Ultralente

Ombud: FERROSAN

NOVO
INDUSTRI A/S

Dir. Sven-Åke Magnusson, chef för Kistner, och disp. Ingemar Arvidsson (t. v.).
I förgrunden en snabbautoklav

nad. En särskild typ av Steri-Temp för oralt bruk tillverkas och exporteras även till USA.

Snabbautoklaver

Bland övriga artiklar som sammanhänger med rationalisering av sjukvården och som nu säljs av KISTNER *sjukvård* är främst Citomatautoklaverna av intresse. Det finns en stor Citomat med beteckning 350 och en liten flyttbar autoklav som kallas Citomat 200. Den sistnämnda kan ställas på ett rullbord och flyttas efter behov. Den har slutet system och behöver ingen anslutning till vatten och avlopp och ingen fast elinstallation

utan det räcker med ett jordat uttag för 220 v växelström.

Steriliseringen sker med ånga och helt automatiskt och autoklaven fordrar ingen passning sedan den startats. Tiden för autoklaveringen av instrument har minnskats från vanligtvis 40—45 minuter till 5 minuter, alltså en minskning med 85—90 procent.

KISTNER *sjukvård* kommer, liksom Sjuco AB, att bedriva ett målmedvetet och intensivt utvecklingsarbete i samarbete med läkare och annan expertis. De produkter som nämnts här ovan har tillkommit genom samarbete med läkare och en ny serie Biopsi-instrument kommer inom kort att lanseras.

FRÅN VÅRA FÖRENINGAR

UPPSALA

Den för Uppsalaföreningen sedvanliga vårutflykten ställdes i år till Sättra Brunnns kurort utanför Sala. Deltagarantalet var glädjande stort och vädret var det bästa tänkbara med strålände sol. Som inbjudare och värd stod dr Nils-Johan Höglund, Brunnens överläkare. Dr Höglund höll ett mycket intressant och målande föredrag om Brunnens historia och därpå visades deltagarna runt bland de olika byggnaderna. Efter besöket vid Sättra Brunn gick färden vidare till Sala silvergruva, där bland annat drottning Kristinas schakt besågs. Och slutligen intogs kaffe, innan återfärden till Uppsala startade med en samling glada och kanske litet trötta resenärer, som av allt att döma var mycket nöjda med sin dag.

BLEKINGE

Länets sockersjukeförening hade söndagen den 23 aug. anordnat sommarutflykt för sina medlemmar med anhöriga. Ett 50-tal deltog i resan.

**Gynna
våra
annonsörer!**

Med start i arla morgonstunden gick bussfärden från Stortorget i Karlskrona österut över Kalmar mot fåglarnas och blommornas Öland. Efter anlöpningen av Färjestaden blev det anhalt vid Borgholms slottsruin, där medhavd matsäck konsumerades och slottsruinen beskådades. Härefter besöktes Sollidens härliga parkanläggningar. Nästa anhalt blev vid öns förnämsta medeltidskyrka i Gärdslösa, vars mäktiga kalkstensvalv, rika kalkmålningar och vackra inventarier beundrades. Sedan var det dags att fortsätta söderut till de väntande kaffebordet på slottskaféet »Byttan» i Kalmar, varefter färden fortsattes mot Karlskrona. Under hela resan förekom musik, allsång och roliga historier i högtalaranläggningen. Som reseledare fungerade talföre humoristen Knut Andersson och för musiken svarade skicklige dragspelaren Albert Mazetti.

Tacket till arrangörer och medverkande framfördes av Yngve Stranke, och kl. 19.30 var man åter på Stortorget efter en lyckad utfärd, som för deltagarna varit en minnesrik upplevelse.

*

Personligen anser jag, att den som inte kan låta bli att köra bil när han eller hon berusat sig med sprit eller tabletter är betydligt riskablare i trafiken än diabetikerna i allmänhet. Borde inte nykterhetsnämndernas klienter också ha vill-

Viktig information om A-PLUS

*Nu finns dom i handeln
de i pressen omtalade s. k.*

TANDVÄNLIGA A-PLUS konfektyrerna

Kungen av Danmark • Blandade syrliga • Polka • Menthol & Honung • Klubbor i olika smaker

Benämningen »tandvänliga» A-PLUS konfektyrer grundar sig på den väl underbyggda vetenskapliga uppfattningen, att syrabildningen på tänderna bl. a. ur socker är ett av de viktigaste kariesframkallande orsakerna.

Diabetiker! A-PLUS består just av en sådan »kolhydrat» som anses lämplig genom att den endast långsamt omvandlas till socker. I näringshänseende får den betraktas som kolhydrat.

AB SMEDBY KONFEKTYR
SMEDBY

ACT PRODUKTER AB
ALINGSÅS

Cyklamin Sötningsmedel

Köp det rena kalori- och sackarinfria sötningsmedlet som är c:a 50 gånger sötare än sockret.

Till marknadens billigaste pris.

Cyklamin tillhör Cyklamgruppen och säljes efter vikt. Det är riktigtast så.

Förpackningar:

Praktiska ströburkar av plast	100 gram kr.	3: 60	lika med 5 kg socker
Ekonomiburkar	500 » »	14: 50 » »	» 25 » »
»	1000 » »	26: — » »	» 50 » »

Tiosidigt nytt recepthäfte å sockerfria bakverk och rätter följer varje order. Cyklamin passar för diabetiker och alla som vill hålla vikten nere.

Med varje tusengramsförpackning följer gratis en ströburk av plast.

Rabatt vid samköp. Sändes mot postförskott till enskilda och enligt överenskommelse till Diabetesföreningar.

AB CARDAMIN - Alingsås

tel. 0322/141 77 växel Fabriken 0322/157 48
en livsmedelsindustri — i takt med tiden

OBS! Nu finns Cyklamin även i tablettform i praktisk ask med modern design om 1000 tabletter.

eller håller diet av annan orsak

Ni kan köpa ÖREBRO osockrade SMÖRGÅS-RÅN, härligt fräsiga, endast 11 kalorier per rån.

Godsaken som är nyttig för tänderna

*medicinska
tuggummit*

V6 finns nu även i
ekonomiförpackning
om 75 tabletter -
Pris 4:-

Helt sockerfritt

Uppfriskande, välsmakande,
antiseptiskt, lukteliminering
Endast på apotek

Kalorifria SOCKATIN- TABLETTEN

— och SOCKATIN STRÖ för fil-
mjölk, bak, matlagning —
Löser sig kristallklart i vatten.

**dubbelt så söt
dubbelt så dryg som
någon annan cyklamat
tablett, därför
billigast i pris**

100 st 1:75, 1000 st 13:50, 2000 st 24:-
SOCKATIN STRÖ per burk 3:-

FERTIN FARMACEUTISKA PREPARAT

TELEFON 13003 • VITEMÖLLEGATAN 7 H • MALMÖ

korligt tillstånd att framföra bil? sade överläkare R. Nyström, Karlshamn, avslutningsvis vid sitt föredrag när länets sockersjukesförening den 27 sept. höll sitt höstmöte i Karlshamn. Sammanträdet var välbesökt, och framförallt kunde man glädja sig åt stor anslutning från medlemmar i Karlshamnsorten.

Dr Nyström inledde sitt föredrag med redogörelse för vetenskapliga forskning vad det gäller sockersjuka. Han kom därvid in på resultaten av den gjorda undersökningen i länet. Dessa har nyligen publicerats i tidskriften Acta Medica Scandinavia, som studeras nästan i hela världen. Undersökningen har aktualiserat intresset bl. a. för prediabetes, insulinantagonister, ärftlig faktor och graviditet.

Beträffande tobak och alkohol så bör dessa användas endast med den största försiktighet av de sockersjuka och vid planeringen av t. ex. semesterresor bör man tänka på den invanda livsrytmen.

Det intressanta och väl framförda föredraget avtackades med en kraftig applåd.

Vid de, efter kaffesamkvämet, följande förhandlingarna beslöts bl. a. att en diabeteskurs enligt Carl Modigs studieplan skulle startas i mitten av oktober. Doktor A. Munke, Karlskrona, hade ställt i utsikt att medverka.

Red. efterlyser notiser om
lokalföreningarnas
verksamhet

AB FRUKTCENTRALEN PERCY F. LUCK HAB

Stor sortering av diabetesartiklar, bl. a. *Konfektyrer, Fruktkonserver, Sylt, Saft, Marmelad, Kex* och *Glace*.

Finnes speciellt i följande butiker:

FRUKTCENTRALEN

Karlavägen 46 Birger Jarlsgat. 21
Vasagatan 8 Fridhemsplan 18
Vällingby Centrum Farsta Centrum
Jakobsberg Centrum

PERCY F. LUCK

Götgatan 83 Högdalen (Spårv.hus.)

Huvudkontor: Upplandsgat. 81
Telefon: växel 22 55 20

LIVSMEDEL

för

DIABETIKER

Osockrad Lingonsylt, Osockrad blåbärssylt, Osockrade safter av: Svart Vinbär, Blåbär, Lingon, Nypon, Citron, Äppelmust, Marmelad passande diabetiker. Sockerfritt bröd, Tyskt diabetibröd. Glutenbröd. Osockrad kex. Skorpor av glutenmjöl, Glutenmjöl. Sojaböner och sojabönsmjöl. Sojabönan är rik på äggvita som är fullvärdig, kolhydratfattig. Bryggerijäst, Vetegroddar, skummjölkspulver, Bönskalsthé, Blåbärsblad m. m.

REFORM - BODEN

Drottninggatan 97 - Tel. 32 25 26
(vid Observatorielunden 200 mtr
från Odenplan) *Stockholm*

Stöd arbetet för de sockersjuka

Stöd Svenska Diabetesförbundets arbete för de sockersjuka genom att köpa förbundets brevmärke.

Vid beställning användes lämpligen nedanstående beställningsedel. Den skall insändas till:

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET
MAJORSGATAN 10
STOCKHOLM Ö

Diabetesförbundets brevmärke

Undertecknad beställer härmed att sändas mot postförskott:

..... st. kartor (om 20 st. märken) à 20: — kr.

..... st. märken à 1: — kr.

Porto tillkommer.

Namn:

Adress:

Postadress:

Läs Diabetes

Prenumerera på Diabetes

Rekommendera Diabetes

I toppform med US Vitamintablett utan socker

ett vitamin- och näringspreparat med en för den sockersjuka lämplig sammansättning. Protein som bl. a. ingår i vitamintabletten, bygger upp och underhåller kroppens vävnader. Tabletten är sammansatt av äggviteämnen samt olika sorters vitaminer och mineraler. Tabletten innehåller för den sockersjuka inga som helst skadliga ämnen.

*US Vitamintablett finns i burkar om ca 300 tabletter.
Varudeklaration utsatt på burken.*

Gör en provbeställning redan i dag. Vi garanterar att Ni kommer att märka resultatet redan efter en kort tid. — Åtskilliga brev från belåtna kunder ha vi som bevis för att preparatet har gjort en enastående nytta.

Till AB TROLLY-PRODUKTER, Box 21004, Stockholm 21

Tel. 0176/630 09

Var god sänd st. burkar US VITAMINTABLETT, ca 300 tabletter
å kr. 15: 50 + porto, mot postförskott (2 burkar fraktfritt).

Namn

Adress

Postanstalt

LANDETS STÖRSTA SORTIMENT AV
naturella och därför *hälsosamma*

SAFTER

- **Osockrade råsafter** av svarta vinbär, lingon, rönnbär, nypon m. m.
- **Muster och nektar**, goda och stärkande fest- och bordsdrycker av vinbär, körsbär och äpplen.

Diabetikermarmelad

apelsin, aprikos, björnbär, grapefrukt, hallon, jordgubbar, körsbär, nypon och plommon.

SÄLJES I HÄLSOKOSTAFFÄRER
ÖVER HELA LANDET

HÄLSOSAFTER - LIDINGÖ

MEDICINSKT TUGGUMMI

RT

höjer PH-värdet i munnen

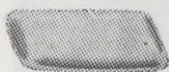

Sockerfritt
Kalorifritt
Antiseptiskt

Tar bort
ej önskvärda
dofter

Har en frisk
härlig smak

Gör tänderna
rena och vita

Att tugga RT tuggummi gör det lättare att avstå från att röka

25 st 1: 50, 100 st 4: —, exkl. oms.
Säljes endast på apotek

Goda, söta
sockerfria PIX
blev en fullträff

- ★ god, medicinsk halstablett av lakritstyp
- ★ uppfriskande
- ★ lindrande
- ★ kalorifattig
- ★ fördrages även av diabetiker

... nu finns även

PINGO

SOCKERFRI (men ändå god och söt)
och med 5 härliga, läskande fruktsmaker

Fråga efter
SOCKERFRIA PIX och PINGO

PIX
halsspecialisten

PIX AKTIEBOLAG • GAVLE

Välj i ett komplett sortiment
sötningsmedel,
anpassat för varje behov.

Bit-Sackerter[®]

Skandinaviens mest sålda kalorifria sötningsmedel.

**Till AB Sunco
Södertälje**

V.g. sänd mig gratis
Er receptsamling
'Äta gott utan socker'

Namn

Adress

Postadress

Diab. 1/64

INSULIN *Vitrum*

Diabetes måste behandlas individuellt, med prövning från fall till fall. Ett av problemen är att välja rätt insulin-sort. Vitrums insulinserie erbjuder ett urval, som täcker behovet i varje enskilt fall. Den omfattar för närvarande

Insulin 40 IE

Insulin 80 IE

Deras effekt inträder inom 1 timme, är maximal 2—3 timmar och avklingar efter 6—8 timmar.

Insulin Special 40 IE

Detta insulin är också snabbverkande. Det är specialrenat och avsett för särskilt insulinkänsliga patienter.

NPH-Insulin 40 IE

Dess effekt inträder inom 1—2 timmar, är maximal 10—12 timmar och avklingar efter 28—30 timmar. NPH-insulin kan blandas i sprutan med vanligt snabbverkande insulin.

Zink-prota

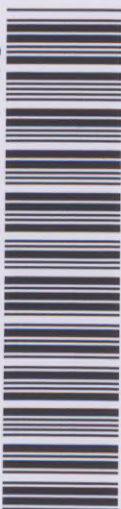
Effekten inträder efter 4—6 timmar och avklingar efter 12 timmar.

Vitrum började tillverka insulin redan 1925. Deras produktion har allt sedan dess varit tillräckligt för att täcka landets behov. Preparatens kvalitet har anpassats till den vetenskapliga utvecklingen. Alla preparat är beredda av rent, naturligt insulin framställt i Vitrums moderna fabriker.

Vit

Göteborgs universitetsbibliotek

6000248864